

Glasilo Slovenske Krajine

NOVINE

Prihaja vsako nedeljo.

Cena na leto doma 10 din. ali 40 K. V Ameriko cena na leto 50 din. ali 200 K. Kam doma na eden naslov od deset falatov više hodi, dobijo naročniki i kalendar brezplačno.

„Vredništvo i opravištvo Novin je v Črensovcih, Prekmurje.“

Vrednik Klekl Jožef, vp. plebanoš v Črensovcih.

Namest. v uredništvu Berden Andrej kaplan v D. Lendavi.

Rokopise i naročnino pošiljajte na uredništvo ali opravištvo Novin v Črensovc Prekmurje. Oglasi, (inserati) se tudi tu sprejmajo. Cena ednoga kvadratnoga centimetra za ednok 50 par (2 K.) za večkrat popust od 5% do 35%.

Prekmurskim obrtnikom!

Kak je znano, se vrši v meseci septembri t. l. v Mariboru „Pokrajinska obrtna razstava“. Razstave se lahko udeležijo vsi obrtniki iz cele mariborske oblasti, pod štero spada tudi Prekmurje. Zato pa naj bi se udeležili tudi prekmurški obrtniki. Razstava nema nikakšnega političnoga ozadja, ne namenjena samo za Maribor, nego kak že povedano za celo mariborsko oblast.

Obrtništvo v Prekmurju še ne tak razvito, kak je to v onih pokrajinah, kjer se živi prebivalstvo bolj od industrije, kak pa od poljedelstva. Na drugi strani pa je bilo prekmurško obrtništvo tudi vsled svoje državne pripadnosti inachi urejeno. Prekmurje je prle spadalo pod Madžarsko, kjer so obstajali drugi zakoni, kak pa onstran Mure. Po prevrtu se je to popolnoma spremenilo. Z ustanovitvijo oblasti pripada Prekmurje pod mariborsko oblast; s tem postane Maribor tudi težišče cele oblasti. Glavni uradi bodo v Mariboru, tam se bodo reševale vse prošnje, tam se bo odločevalo o našem napredku in razvoju. Dozdaj se je nagibalo Prekmurje proti Budimpešti. Vsled toga so razmere v Prekmurju onstran Mure tudi manj znane kak pa bi bilo potrebno. Zato pa je nujno potrebno naše brate onstran Mure seznaniti z našimi potrebami, z našimi razmerami. Najugodnejša prilika za to je obrtna razstava, ki se vrši od 8. do 17. septembra v Mariboru, sedeži bodoče pokrajinske uprave; naše prekmurško obrtništvo, ki pod zdajšnjimi razmerami največ trpi, ki se vsled toga ne more tak razvijati, kak bi bilo potrebno, mora pri tej priliki pokazati, da kljub vsem težočam, s šterimi se mora boriti, še živi. Vnogi mogoče pravijo: „Ja tam pa delajo stroji, (mašini) teh pa pri nas nemamo!“ To je popolnoma napačno mnenje. Tudi pri nas je večina obrtnikov brez strojev. Saj je ravno delo lastnih rok, delo obrtnika. S strojom lahko opravi vsak, z roko pa ne naredi vsak tako, ka ravno obrtnik. Drugi bo zopet pravo: „Bi že se razstavo, pa kak naj spravim svoje predmete v Maribor, da nemamo železnice, pa bi mi prišli tudi predrago. Tudi tu ne trebej nobenoga straha. Razstavnii odbor, ki sestoji iz samih obrtnikov, je tudi na to mislo. Vsi razstavnii predmeti se bodo prepeljali na stroške razstavnoga odbora z avtomobili iz Prekmurja v Maribor i nazaj. Določila se bodo posebna zbirališča na primer v Beltincih, Lendavi, Soboti itd. Kje je komi bliže, ta bo postavio svoje predmete, od tam se pa prepelajo z avtomobili na razstavo. Tak ne bo meo ničše posebnih stroškov.“

Kaj pa naj razstavimo? To je pač najlepše pitanje. Vsaki to ka zna. Ne treba, da bi bilo razstavno blago nevem kak fino in umetno izdelano, liki domače delo, saj je to razstava domače obrti. Kolar naj napravi kolo, ali pa cel voz, kovač naj ga okove, mizar naj napravi domačo prekmurško škrinjo ali omar ali prekmurško domačo narodno zibiko itd. Vsak obrtnik nekaj svojih izdelkov. In tudi ne bogve koliko. Vsaki eden dva ali tri izdelke. Samo da pokažemo, da tudi v Prekmurju živijo obrtniki.

Na te način bomo najboljšo pokazali, da smo sposobni za napredek i razvoj. I če bomo to dokazali, nas bodo spoznali i tudi znali spoštovati naše upravičene zahteve in želje. Spoznali bodo, da se lahko razvijamo samo te, če bomo imeli dovolj i primernih prometnih sredstev, če nas bodo v vsakom oziru podpirali.

Ob enem z razstavo pa se bo vršo v Mariboru tudi velik obrtni shod, na šteroga pridejo obrtniki iz cele države. Tam moramo povedati naše želje i zahteve, kajti zaseboj bomo imeli obrtnike cele države i le na te način bomo dosegli vsaj nekaj če ne vsega i tudi to bo za nas velik napredek.

Če vse to premislimo i preudarimo, mora vsaki izprevideti, kak velikoga pomena je razstava ravno za Prekmurje. Na toj razstavi bomo

prvikrat stopili pred jugoslovenski svet. Kak se bomo tokrat pokazali, tak nas bodo sodili. Zato pa pozivljamo vse prekmurške obrtnike, da se te velepomembne razstave v kem vekom številu udeležijo. Kem več nas bo, tem bolje bo za nas, temveč bomo dosegli. Zato vsi prekmurški obrtniki na plan! Prijavnice i vsa pojasnila dajajo obrtna društva v Prekmurju ali pa razstavnii odbor „Pokrajinske obrtne razstave“ v Mariboru, Aleksandrova cesta šte. 22.

Dovoz razstavnih predmetov. V svrhu pravočasne opreme razstavnih prostorov je nujno potrebno, da se dostavijo razstavnii predmeti (izvzemši vrtnarstvo) najkasneje do 3. septembra na razstavnii prostor. Posebi pa še opominamo vse razstavljalce, da pozneje došli predmeti ne pridejo več v poštev za ocenitev i dodelitev nagrad i diplom. Zato prosimo vse obrtnike v tom pogledi posebne točnosti.

Za prenočivanje tujcev bo skrbio stanovanjski odsek razstavnoga odbora, ki je te dni začeo poslovati. V vseh stanovanjskih zadevah se je obračati izključno na te odsek, pri naročilih je natančno navesti dobo, za štero se želi stanovanje i število sob oziroma postelj. Za časa razstave bo vršo stanovanjski odsek permanetno službo na kolodvoru i v svojoj pisarni Aleksandrova cesta 22.

Delo na razstavnom prostoru se je te dni pričelo in lepo napreduje. Pričela se je zgradba paviljonov za vrtnarski oddelek i za vinsko razstavo.

Vsa pojasnila glede razstave davle pisarna razstavnoga odbora na Aleksandrovi cesti št. 22. kama se je obračati bodisi pismeno ali ustmeno.

Uradna naznanila.

Zakon ozačasni pomoči invalidom i rodbinam padlih, umrlih i pogrešanij vojniov kak tudi nešternih civilnij vojnij žrtev.

X. Poglavlje.

Člen 27.

Prijava za pregled.

Vsak, ki je bio ranjen ali je dobo v vojski kakšo bolezen, naj se zgasi pri občinskem uradi, prinesiti mora s seboj vse dokaze o vojaški službi, kak je bio ranjen i. t. d. mora pa tudi izpuniti obrazec za zaslišanje.

Občina pošlje izpunjeni obrazec (pismo) vojaški komandi tistoga okrožja z vsemi listinami (svedočbami).

Člen 29.

Komandant vojnoga okrožja naznani občini, kdaj in kde bo pregledao invalide, šteri morajo tisti den priti pred komisijo. Što ne pride, zgubi podporo.

Člen 30 in 31.

Komisija izpita natanko, kde je invalid bio ranjen ali kak je dobo bolezen, nato ga zdravnik preiščejo i njemu povejo, kelko državne podpore dobi, ali či jo sploh dobi.

Člen 34.

Či je invalid ne zadovoljen z odločbo te komisije, ma pravico, na supervizito v 8 dnejev potem, ko dobi odločbo. Pritožbo naj pošlje komandi vojnoga okrožja (v Varaždin ali Maribor).

Razglas. Finančno okr. ravnateljstvo nam javlja iz Maribora pod šte. 9156/922. da so se takse i pristojbine na karte i domine povišale od 30 din na 50 din., zato se morejo karte i domine na novo žigosati i razlikati takse 20 din plačati najkasnej do 1. aug. Lastniki kart i domine morajo nekolikovane prijave vložiti pristojnomi davč. uradi. Ki to ne učinijo, se bo proti njim kazensko postopalo.

Živinska senja v Dolnji Lendavi so do nadaljnoga zavoljo raširjajočega vrančnoga prisada (lépfene) prepovedana. (Okr. glav. št. 101/4.)

Glasi.

Slovenska Krajina.

M. Sobota. Pomotoma se je v pred zadnjoj šte. našega lista navedlo, da en orožnik, šteri je samec, stanuje v skupnom gospodarstvu njegove bodoče žene. Resnici na ljubo to pomo to na teliko popravimo, da orožnik nema nikše zveze s tem skupnim gospodarstvom, nego samo v istoj hiši ima svoje stanovanje.

V M. Soboti je več uradnikov, šteri so oženjeni i kij družina stoji iz 2 članov, te družine majo na razpolaga 3 sobe, vekši del jih je pa takših, ki nemajo niti pohištva in itak dobijo te osebe lepa stanovanja, a druge družine pa, štere majo pohištva za 3 sobe i več članov pa ne morejo dobiti stanovanja. Poznamo pa tudi osebo, štera brez družine ma 3 sobe. To so dokazi, šteri se ne dajo zbrisati.

V Dolnji Lendavi ljekarno (apotheko) g. Nandora Fuss je kupo Stanko Šikič apothekar, šteromi je ministerstvo za narodno zdravje podelilo koncesijo za vodjenje te ljekarne.

Lepi dar. Orlom, šteri idejo na izlet v Brno, so darovali čast g. Čačič Jožef župnik v Črensovcih 100 Din (400 K). Orel se tem potom gospodi najsrčneje zahvaljuje. — Tretji red sv. Franciška v Črensovcih je tudi darivao 100 Din (400 K). Tudi za te lepi dar iskrena hvala. — Ljubitelji mladine i vsi, šterim vam je ležeče na srci ali mam krščansko vzgojo ali brezvorsk sokolsko, podpirajte naše Orle z malimi dari. Nasledujte gori omenjeni! Ešče samo do 8. avgusta lahko darijete.

Na Brezje! Slomškova zveza bo priredila v dneih 3. 4. in 5. avgusta pedagoško sociatni tečaj na Brezjah. Na te tečaj vabimo tudi katoliško vučiteljstvo iz Prekmurja. Tečaj je zamišljen tak, da se bode nudila udeležecom poleg znanstvene tvarine tudi verska misao i ob popoldnevih tovariška družabnost na izletih v okolico. Predavali bodo: 1) o ljudskih univerzah prof. dr. Josip Pintar; 2) o ciljih in potih krščanskoga socializma dr. Andrej Gosar in Fr. Terseglav; 3) o umetnosti monsignor Viktor Steska; 4) o literaturi in učiteljstva Rudolf Pečjak. Prijave vsprejema nadučitelj Iv. Štrukelj, Vič pri Ljubljani.

Invalidi! Dne 18. junija 1922. se je ustanovila podružnica organizacije vojnih invalidov, vdov in sirot v Beltincih. Za predsednika je bio izvoljen Štefan Rengeo iz Lipovec, podpreds. Horvat Anton, V. Polana, tajnika Rešek Franjo, Beltinci blagajnika Ferčak Franc Renkovi. Odborniki: Tratnjek Franc, Zver Ivan, Šebjan Mikloš, Ulen Martin, Filip Ivan, Nerat Martin, Kučko Jožef in Maučec Marko. Naprošajo se vsi invalidi, vdove in sirote, da se priglasijo kak člani te potrebne organizacije, kajti šele tedaj imamo kaj boljšega pričakovati, ko bomo enkrat vsi združeni v toj organizaciji in bomo skupno lahko nastopili in si pri borili naše pravice. Člane sprejema tajnik Franjo Rešek, trafikant v Beltincih.

Država.

Vojni dug bivše Srbije. V parlamentu pri debati od državnoga proračuna je podao dr. Voja Veljković, načelnik finančnoga odbora, zanimive podatke od dolgov bivše Srbije, s šterimi je šteo zagovarjati proračun. Ide se v prvoj vrsti — je djao — za vojni dug, šteroga smo vzeli od Anglije, Francije in Amerike. Prišlo je naprej pitanje, do bi se tej dugovi zbrisali, a pitanje je dozdaj ešče ne rešeno. Anglija, štera je tudi dužna svojim zaveznikom, je pristala na črtanje duga, ravnotak tudi Francija, ki ma več dati, kak dobiti. Amerika je ne dužna nikomi nikaj, nego njoj so dužni skoro vsi zavezniki, zato pa ona nešče pristati na to, da bi se dugovi zbrisali. Naša država je dužna Franciji više eno milijardo i 300 milijon frankov, Angliji približno

25 milijonov funtov, ka pa odgovarja po dancš-njem kurzi 1 milijardo i 300 milijon frankov i Ameriki 56 milijonov dolarov, to je približno 3 milijarde i 200 milijonov frankov ali 20 milijard dinarov. Či računamo, da za to ogromno šumo moremo plačivati tudi interese, či samo po 5%, tak na leto samo interese znaša več 1 milijardo. K tomi pridejo ešče drugi dugovi. Reparacijskoj komisiji bomo mogli plačati do 300 milijonov dinarov za ono imanje, železnice, šume, šole i druge zgradbe, štere smo prevzeli po zasedbi razni krajev bivše Austro — Vogske. Narodnoj banki smo dužni okoli 4 milijarde i 400 milijon dinarov. Pride ešče zdaj k coj amerikansko posojilo 100 milijon dolarov. Naši državotvorniki vedno trdijo, da so se računске knjige zgubile. Či so se naše zgubile, ne so se pa angleške, francoske in amerikanske. Torej plačaj SHS, ka zahtevajo od tebe te vlade, zazdaj zahtevajo samo, naj se njim te dug prizna, a kak ga bomo plačivali, to se bo ešče sledkar določilo.

Svet.

Veliki kinč v morji. Angleške novine pišejo, da se je 1. 1917. potopila angleška križarka „Laurentic“. Na njoj je bilo 1 milijon zlata v palicah. Zdaj se je posrečilo angležom te veliki zaklad zdignoti iz morja.

V Belgradi so bile te dni vkradjene 120 let stare gosli. Praviyo, da so vredne bile 60 jezer koron.

V Sremi je pobila toča skoro na polovico kukorico i grah. Silje na polji, štero še ne bilo domo spravljeno, je tudi močno trpelo. Š ko da je velika.

V Beči liter mleka stane 1000 k.

Dva dni živ pokopan. „Slov Gospodar“ prinaša notico, da je v Valjevi v Srbiji delao kmet Simiž 30 metrov globoka v stūdenci, da se na ednok zruši zemlja i kolenje na njega. Začnoli so taki kopati zemlo, a samo za dva dni se njim posrečilo priti da nesrečnoga človeka, šteri je pa ešče bio živ.

Domača i svetovna politika.

Iz parlamenta. 22. julija se vršila edna iz med najburnejših sej v narodnoj skupščini. Prišlo je tudi do dejanski spopadov. Na dnevnem redi je bila razprava o 100 milijon dolarov amerikanskoga posojila. Poslanci opozicije so

so povdarjali, da nam je to posojilo, šteroga pogoji so naravnost poniževalni za našo državo, ar vničijo naše celo gospodarstvo, ešče zdaj nikak ne potrebno. To posojilo je koristno ne našoj državi, nego samo bankokratskim špekulantom. Vlada je bila strah, da v skupščini ne dobi večino glasov za posojilo i tak bi celo posojilo spadnolo v vodo, ništerni podkupljeni gospodje bi pa spadnoli od mastni provizij. V radikalnom klubu je tudi več poslancov bilo proti posojili. Gda je poslanec Savič izjavo v parlamentu, da štefan Benin šteo kupiti njegov glas i glas njegovoga tovariša poslanca Mladenoviča, vsako ga za 125000 din. (pol milijon kron), či ta glasovala za posojilo, je nastala takša rabuka v parlamentu, da se seja mogla prekinoti. Čuli so se klici: „pred sodišče ž njimi, vsi ste podkupljeni, kje so vaše provizije!“ Poslanec Moskovljevič je imenitvao vladno večino „za topo razbojnikov.“ Jugoslovanski i muslimanski klub sta v znak protesta zapustila dvorano. Za tem se začnolo glasovanje. Glasovalo je samo 150 poslancov. Komaj tretjina od vseh poslancov je bila navzoči pri glasovanji. Končno je bio zakon sprejeti, mi pa bomo mogli plačivati drago amerikansko posojilo na duga leta samo zato, naj ništerni špekulanti pridejo do dobrega „kšefta.“

Dogodki v Italiji. V Italiji se godijo strašni dogodki. Fašisti delajo na vse strani, občinske odbore razganjajo, hiže vužigajo, vlada je slaba, nemore njim proti. Strajki se ponavljajo vse povsod. V Tridenti so vsi uradniki stopili v štrajk. Ništerni listi trdijo, da Italija stoji pred revolucijov. Vlada je odstopila.

V Londoni je mela 18. t. meseca sejo Zveza narodov. Na toj seji se je obravnavao spor med Jugoslavijov i Bolgarijov. Zveza narodov je prepustila celo zadevo dotičnim državam, naj se pogajajo same.

Austrija bo svoje stare 100 kronske bankovce notripotegnola i nove vūđala.

Konferenca Haagi končana. V četrtek 20. t. meseca je bila zaključena haaska konferenca. Gospodarska obnova Rusije se ne posrečila. Zmagalo je francusko stališče. Velkoga uspeha toda ta konferenca tudi ne prinesla.

ZDRAVJE

kože, obraza, vratu, rok, tako kakor tudi lepa rast las, se morejo samo skozi razumno nego lepote doseči. Tisočera pripoznanja so dospela od vseh dežel sveta za lekarnarja Fellerja:

„ELSA“ LILIJNO MLEČNO MILO najboljše blago, najfinejše „milo lepote“; 4 kosi z zamotom in poštnino 120 Kr.

„ELZA“ OBRAZNA POMADA odstrani vsako nečistost kože, sončne pege, zajedance, nabore, i t. d., naredi kožo mehko rožnato-belo in čisto; 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštnino 80 Kron.

„ELSA“ TANOCHINA POMADA ZA RAST LAS krepi kožo glave, preprečuje izpadanje, lemljenje in cepanje las; zaprečuje prhut, prerano osivelost i t. d., 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštnino 80 Kron.

PRODAJALCI ako naročijo najmanj 12 kosov od jednega predmeta dobijo popust v naravi. **RAZNO:** Lilijno mleko 24 Kr.; Brkomaz 10 Kr.; najfinejši Hega-puder Dr. Klugera v veliki originalnih škatuljah 40 Kr.; najfinejši Hega zobni prašek v patent škatljah 40 Kr.; puder za gospe v vrečicah 8 Kr.; zobni prašek v škatljah 12 Kr.; v vrečicah 8 Kr.; Sachet diševa za perilo 12 Kr. Šampoon za lasi 8 Kr.; rumenilo 12 listkov 48 Kr.; najfinejši parfem po 48 in 60 Kr.; Močna voda za lase 80 Kr. Za te razne predmete se zamot in poštnina posebj računata.

EUGEN V. FELLER, lekarnar **STUBICA** donja 40—31. centrala št. 146. Hrovaško.

Tisoče ljudi v vseh deželah sveta uporabljajo že 25 let prijetno dišeči

Feller-jev „Elsafluid“

kot KOSMETIKUM

za nego zob, zobnega mesa, glave, kot dodatek k vodi za umivanje, ker je radi svojega antiseptičnega in čistečega osvježujočega delovanja najboljšega učinka. Ravno tako je priljubljen kod krepko blago delujoče in

vrlo prijetno sredstvo za drgnjenje

hrbta, rok, nog in celega telesa. Je mnogo močnejši in delujoči nego Francosko žganje in najbolje sredstvo te vrste. Tisoče priznanja! Z zamotom in poštnino za vsakoga: 3 dvojnate ali 1 specijalna steklenica . 72 K

Za prodajalce:

12 dvojn. ali 4 spec. steklenice . . . 300 K
24 " " 8 " " . . . 560 K
36 " " 12 " " . . . 800 K

POŠTNINE PROSTO na Vašo pošto. Kdor denar naprej pošlje, dobi še popust v naravi.

PRIMOT: Elsa oblič za kurja očesa 8 Kr. in Kr. 12; Elsa mentolni klinčič 16 Kr.; Elsa posipalni prašek 12 Kr.; Pravo Elsa ribje olje 80 Kr.; Elsa voda za usta 48 Kr.; Elsa kolonska voda 60 Kr.; Elsa šumskimiris 60 Kr.; Glycerin 16 in 60 Kr.; Lysol, Lysoform 48 Kr.; Kineski čaj 4 Kr.; Elsa mrčešni prašek 16 Kr.; Strup za podgane in miši po 16 i 20 Kr.

EUGEN V. FELLER, lekarnar, **STUBICA** 40—26. donja Hrovaško. Centrala št. 146.

Pošta.

H. K. Rogačovci. Prošnja prekdana z posebnim upitom ministri za notrašnje zadeve. Dozdaj ešče ne prišo odgovor. Zdaj se reklamira zadeva. **F. B. Neradnovci.** Naznanite tiste reči žandarjskomi majori g. Sagadini v Soboti. **Župan. Satahovci.** Žandarje na Tišini so nabirali tiste dare i oni dali objaviti, štere občine so ne dale. Odbor iz M. Sobote tudi ne nam dozda javo, da bi prijeo vaše dare. Nabirača pitajte, kama je poslal dare pa te znali.

Razglas.

Občina Brezovica vūđa lovino julija 30. popoldne ob 1. **Župan.**

Prostovoljna dražba nepremičnin.

Dne 7. avgusta 1922. predp. ob 9 uri se proda na javni dražbi pri podpisanem sodišču v sob i šte. IV stavbena parcela šte. 52/1. spadajoča k vl. št. 4 k. o. Jama in na njej se nahajajoče poslopje (mlin s pritliklino) v izmeri 1 a 42 m. Izklicna cena je 8000 K.

Dražbeni pogoji se lahko vpogledajo pri podpisanem sodišču med uradnimi urami.

Kr. okrajno sodišče v Gor. Radgoni, odd. I., dne 20. 7. 1922.

„Trgovina lesa in trüg.“

V zalögi imam vsefelé blanje, štoke in late kak tudi trüge (škrinje) za mrtve in vse coj spadajoče se dobi po najfalej ceni pri

Albin Sagadin
v Beltincih.

Bükovo vogelje!

Steinkol čaren in erjavi

Drva klaftrena, vsakevrste

Portlandcement v lagvaj in v

zaklaj se fal dobi pri

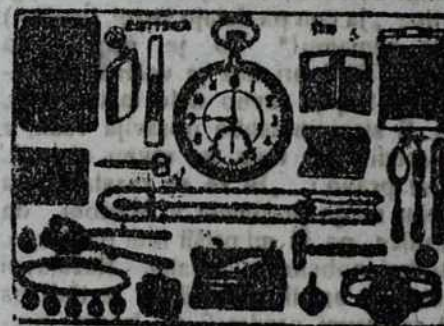
Czipot Viktori trgovina z lesom, drvami in premogom **Murska Sobota.**

Našli bodete

za lastno uporabo in DARILA predmete vzlatu,

srebru, nakite, ure, verižice, prstane, uhane, narokvice in krsne spominske obeske, ter od raznih potrebščin

kaj iščete

pri znani firmi **SUTTNER** po najnižjih dnevnih cenah v najlepšem modernom izdelku. Žlice, nože in vilice, škarje, žepne nože, doze za cigarete in duhan, strojeve za brijanje, nazižgače i t. d.

vsebuje sjajni katalog s slikami od **Tvorniške tvrtke H. SUTTNER, LJUBLJANA št. 945.** 20—16

Slavnomi občinstvi naznanjam, da poleg mojega mlina v BELTINCI sam tudi goridao postaviti PARNO ŽAGO, štera je že začnola delati.

Ludovik Pintarič

posestnik paromlina in žage.

Podpirajte „Novine!“

Delniška glavnica
K 30.000.000

SLOVENSKA BANKA

Centrala v Ljubljani

podružnica **Dolnja-Lendava**, Glavna ulica št. 80.

Küpüje i odava peneze i blago — dolare najbože plača. —

Da interese od vlog na hranilne knjižice i na tekoči račun po najvišišoj obrestni meri. Da vsake vrste porgo.

Ček. račun Ljubljana
št. 12620.